

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Capitularia Regvm Francorum

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae
doctissimorum virorum

Baluze, Etienne

Parisiis, 1677

XXXVIII. Praeceptum Ludovici Pij Imperatoris quo confirmat auctoritatem
Archiepiscopi Senonensis in monasteria dioeceseos Senonensis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-22974

in ruga sancti Germani, neque in aliis minoribus viis quæ tendunt ad monasterium ejusdem prænominati sancti Germani, ullus Missus dominicus aliquam judiciariam potestatem ibi exerceat, neque aliquem censum, neque tipaticum, neque foraticum, neque ullum teloneum recipiat; sed Missus Episcopi secundum propriam voluntatem ordinet; & Advocatus ejusdem Ecclesiæ tam de ipsa terra sancti Germani quam de prædicta terra sanctæ Mariæ in insula posita rectam ac legalem rationem reddat sine aliqua judiciaria potestate inibi vel banno, nisi in mallo legitimo vel regali placito, sicut lex Ecclesiæ præcipit. De liberis autem hominibus qui super terram ipsius prædictæ Ecclesiæ Parisiæ commanere videntur, ac eam persolvere noscuntur, volumus ut sicut in præcepto Pippini avi nostri continetur, nullus in hostem pergat nisi unâ cum Episcopo ipsius Ecclesiæ, vel secundum suam ordinationem remaneat; & neque de ipsis hominibus supra terram sanctæ Mariæ manentibus, aliquem censum vel aliquam redditionem aliquis de capite eorum accipere præsumat quæ à longo tempore dare consueverant & futuris temporibus persolvere debent; sed quicquid inde sicut noscitur exigitur aut sperare poterit, per omnia pro amore Dei & sanctæ Dei genitricis Mariæ præfate Ynchado Episcopo suisque successoribus libenter concedimus, & gratuito animo auctoritate nostra confirmamus ut nullam etiam distractionem de hominibus super terram sanctæ Mariæ manentibus judiciaria potestas exercere præsumat, nisi, ut supra diximus, in mallo legitimo Comitum, & ibi unâ cum Advocato Parisiæ Ecclesiæ venire non differant, & rectam rationem ac legalem justitiam adimplere cogantur. Hæc verò auctoritas ut firmior in Dei nomine habeatur, & à fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ & nostris diligentius conservetur, manu propria eam subter firmavimus & anuli nostri impressione signari jussimus.

Durandus Notarius ad vicem Frudigisi recognovit & subscripsit.

Datum x v. Kal. Novembris anno Christo propositio v 11. imperij Domini Ludovici piissimi Imperatoris.

Actum Aquisgrani palatij publicè in Dei nomine feliciter. Amen.

X X X V I I.

Præceptum Ludovici Pij Imperatoris pro Ecclesia Parisiensi.

An. 110.
Ex eodem
charulatio
Ecclesiæ
Parisiensis.

IN nomine Domini Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi. Ludovicus divina ordinante providentia Imperator Augustus. Si petitionibus sacerdotum in quibuslibet necessitatibus ecclesiasticis nostra auctoritate sublevandis consulimus, & ad ministeriam eorum liberis exequendum opem ferimus, à summo Pontifice Domino nostro Iesu Christo æternæ remunerationis largiri nobis præmia non ambigimus. Proinde notum sit omnibus fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ & nostris præsentibus scilicet & futuris quia vir venerabilis Inachus Parisiæ urbis Ecclesiæ Episcopus detulit se-

renitati nostræ quendam auctoritatem quam Dominus & genitor noster bonæ memoriæ Karolus gloriosissimus Imperator ad petitionem prædecessoris sui Enchenradi ipsius civitatis Episcopi fieri jussit; in qua continebatur insertum quod per incuriam & negligentiam custodum ipsius Ecclesiæ strumenta cartarum exusta vel concremata sive perita fuissent, per quæ scilicet quod plures nobiles viri pro remedio animæ suæ res & mancipia ad ipsam delegaverunt Ecclesiam, & quod idem genitor noster per eandem confirmasset auctoritatem ut res & mancipia quæ in eisdem instrumentis inserta fuerant, & unde prædicta Ecclesia eo tempore legibus vestita erat, jure ecclesiastico securè & quietè rectoris ipsius Ecclesiæ futuris temporibus tenerent atque possiderent. Petit etiam prædictus Inachus serenitatem nostram ut pro mercedis nostræ augmento & firmitatis studio eidem Ecclesiæ more paterno nostram auctoritatem super hoc negotio fieri juberemus, per quam modernis & futuris temporibus res & mancipia quæ per præfata strumenta cartarum eidem tradita fuerant Ecclesiæ, firmiter, quietè, ac securè à prælati ipsius Ecclesiæ haberentur vel possiderentur. Nos itaque inspecta eadem auctoritate Domini & genitoris nostri, libuit nobis ejusdem venerabilis viri petitionibus assensum præbere & paternæ auctoritati hanc quoque nostram jungere auctoritatem. Præcipimus ergo atque jubemus ut omnes res & mancipia quæ ex liberalitate eisdem collata fuerunt Ecclesiæ, nostris & futuris temporibus per hanc nostram auctoritatem rectores ipsius Ecclesiæ absque ullius inquietudine vel injusta interpellatione quietè & securè habere vel possidere valeant. Quod si fortè super eisdem rebus ante prædictam exustionem à prælati ipsius Ecclesiæ jure possessis quæstio orta fuerit, ut pro eis legaliter in foro disceptari necesse sit, ita per hanc nostram auctoritatem eisdem res & mancipia ipsius Ecclesiæ defendantur sicut per eadem instrumenta, si igni absumpta non fuissent, legibus defendi poterant. Hæc verò auctoritas ut firmior in Dei nomine habeatur, & à fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ & nostris diligentius conservetur, manu propria subter firmavimus, & anuli nostri impressione signari jussimus.

Signum Ludovici piissimi Imperatoris.

Durandus Diaconus ad vicem Frudigisi recognovit.

Data i v. Kal. Novembr. anno Christo propositio v 11. imperij Domini Ludovici Imperatoris. Actum Carisiaco palatio publiciter in Dei nomine. Amen.

X X X V I I I.

Præceptum Ludovici Pij Imperatoris quo confirmat auctoritatem Archiepiscopi Senonensis in monasteria diaecesos Senonensis.

IN nomine Domini Dei & salvatoris nostri Iesu Christi. Hludovicus divina ordinante providentia Imperator Augustus. Si illius amore cuius munere ceteris mortalibus prælati sumus, soli Deo sub sancta militantis ad laudem valliam.

An. 111.
Authenti-
cum exat
apud e. v.
An. Vio-
nem Heto-

honorémque ipsius & ad animarum salutem supernis angelorum cœtib; in aeterna beatitudine adscribendarum terrena commoda subsidij temporalis, sine quibus præsens vita transigi non potest, comparamus, ut illi tantummodo sine impedimento, quantum præsens mortalitatis finit fragilitas, liberè deserviant cui se semel mancipasse ad laudem obsequiumque ipsius toto vitæ suæ cursu noscuntur, nostri laboris studium & pietatis opus apud eum nullatenus fore sine fructu credimus, sine quo nec velle quisquam bene potest, quanto magis perficere. Igitur comparat omnium fidelium sanctæ Dei Ecclesiæ tam præsentiū quàm futurorum sinceritas quia vir venerabilis Hieremias sanctæ Senonicæ Ecclesiæ Archiepiscopus humili suggestione clementiæ nostræ innouit eò quòd cellæ cœnobiales episcopij cui auctore Deo præest, id est, cella sancti Petri, & cella sancti Iohannis, & cella sancti Remegij, in quibus monachi sub sancta regulæ disciplina religiosam vitam divinæ pietati toto laboris adinū debent exhibere, variis casibus diversisque indigentis, quibus humana fulcitur fragilitas, antè additi sub manibus & potestate antecessorum ipsius urgente omnimoda inopia longè à suo proposito aberrantes exorbitaverunt, dum videlicet memoratarum substantia cellarum per divisionem olim factam imminuta fuisset, & qui præerat Episcopi, non habentes unde subsidia sumtuum suis usibus necessaria caperent, ex eisdem cellis quantum extorquere quibant, dum aliunde sufficientiam habere non possent, dari sibi cogebant; sicque fiebat ut hij qui devota stabilitate mentis & corporis ibidem supernæ pietati laudes persolvere suamque vitam commendate, pro nostra quoque, conjugis, ac liberorum incolumitate & pro regni divina nobis miseratione concessi conservatione præque totius Ecclesiæ indulgentia & felici ad aeternam beatitudinem perventione interpellare delectant, dum à monasterij claustris turpiter queritando ea quibus suam tuerentur inopiam, longè latèque vagantur, confuso ordine quem servare debebant, non solum eorum causa quæ præmissimus nobis nihil prodesse poterant, verùm etiam sibi suisque pr. . . . . non absurdè plurimum crederentur obesse. Cujus rei gratia memorati Episcopi precibus admoniti dignum opus . . . . . fieri duximus, ut dum adhuc in hoc mortali corpore subsistimus, non solum qui nunc temporis in eisdem cellis divinis cultibus mancipati esse noscuntur, sed illis quoque qui futuris temporibus amore supernæ sapientiæ illustrati eadem ad serviendum Deo expetierint loca prospiciamus, quatenus ex eisdem temporalium soluta sumtuum suo ordini congruentia habeant, quibus in hac peregrinatione interim sustentari queant donec ad aeternæ patriæ gaudia divina misericordia vocati valeant pervenire. Constituentes itaque per hoc nostræ auctoritatis præceptum juxta memorati Episcopi petitionem decrevimus fieri ut ex rebus supra commemoratæ cellæ tunc temporis usibus monachorum ibidem Deo deservientium deputatas habent nullus Episcoporum, quicumque divina vocatione per tempora successerit, præsumat aliquid subtrahere vel minuire quo-

libet argumento vel occasione, neque in beneficium dare, aut suis usibus adplicare; sed ita per omnia conservare studeat sicuti memoratus Episcopus in libelli serie singula per . . . . . adnotando digessit & manu sua subscripsit & in conventu Episcoporum eos qui aderant subscribere rogavit propter cavendas omnino die contentiones quæ futuris temporibus poterant abortiri; sed nec etiam aliud servitium vel majora munera inde sibi pro tempore uluset præter ea quæ in libello eodem idem ipse Episcopus inserere putavit. Ac ne hujus decreti causa in eisdem cœnobiis Abbates vel monachi constituti contra suum incipiant superbire Episcopum, precavimus omnem occasionem amputandam neque locum diabolo dandum, salva scilicet in omnibus auctoritate & potestate Episcopi in cunctis ecclesiasticæ regulæ disciplinis, videlicet ut eisdem cellas sub proprio semper regimine gubernans secundum institutionem sanctæ regulæ Abbates constituat & si necesse fuerit mutet, prava quæque corrigat, superflua resecet, virtutes nutriat, eradiciat vitia, atque bonus agricola evelens fructus, patrum servans instituta, discernat qualem cuique terræ sementem mandare debeat. Hanc autem nostræ constitutionis auctoritatem inde factam, ne religionis ordo in supra scriptis locis nostris futurisque temporibus confundatur, sed per omnia in Dei servitio, ad ejus laudem & obsequium constiterit sumus, inviolabiliter in perpetuum conservetur, ut plenior in Dei nomine cunctis temporibus obtineat firmitatem, manu propria subter firmavimus & anuli nostri impressione signari iussimus.

Signum Hludovici serenissimi angulii.

Durandus Diaconus ad vicem Fridugilii recognovit.

Data XV. Kal. Jun. anno Christo propicio V 111. imperij Domini nostri Hludovici Angulii, Indictione xv.

Aquam Aquisgrani palatio regio in Deinomine feliciter. Amen.

XXXIX.

Ludovici Pij Imperatoris præceptum pro monasterio sanctæ Christinæ.

IN nomine Domini Dei & Salvatoris nostri Iesu Christi. Ludovicus divina ordinante providentia Imperator Augulus. Cùm petitionibus servorum Dei iustis & rationabilibus divini cultus amore favemus, superni muneris donum nobis à Domino impertiri credimus. Idcirco notum esse volumus omnibus fidelibus sanctæ Dei Ecclesiæ nostrisque præsentibus scilicet & futuris quia vir venerabilis Petrus Abbas ex monasterio sanctæ Christinæ, quod est situm prope villam nostram Ollonnam, obrebit obitibus nostris auctoritatem immunitatis Domini & genitoris nostri Karoli bonæ memoriæ serenissimi Imperatoris; in qua continebatur insertum qualiter ipse prædictum monasterium cum omnibus rebus & hominibus, quos tam de donatione Regum Reginarumque quàm etiam reliquorum

An 811.
Ex veteri
codice Longobardico.